

Ponomarenko, O. O. "Dostatnist mizhnarodnykh rezerviv yak faktor zabezpechennia finansovoi stabilnosti" [Adequacy of International Reserves as a Factor in Ensuring Financial Stability]. *Problemy i perspektivy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy*, no. 38 (2014): 391-399.

"Tsyny na zoloto (londonskyi fiksnyh)" [Gold Prices (London Fixing)]. *Minfinmedia*. <https://index.minfin.com.ua/ua/exchange/london/gold/>

Zakharkin, O. O., Zakharkina, L. S., and Abravit, A. Yu. "Investytsiina pryvablyvist zolota yak sehmentu finansovoho rynku z urakhuvanniam chasovoho horyzontu investuvannia" [Gold's Investment Attractiveness as a Segment of Financial Market Considering Investment Time Horizon]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia*, iss. 1 (2018): 327-334. http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/12_2018/58.pdf

УДК 336.71

JEL: E50; G20; G21

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-134-139>

СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНИХ ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ В УКРАЇНІ

©2023 ШУМІЛО О. С., ЄВТУШЕНКО В. А., КОВАЛЬОВА Є. О.

УДК 336.71

JEL: E50; G20; G21

Шуміло О. С., Євтушенко В. А., Ковальова Є. О. Сучасний стан розвитку міжнародних грошових переказів в Україні

Розглянуто розвиток міжнародних банківських переказів і мобільних застосунків в Україні. Визначено суть банківського переказу, види та учасників процесу переказу. Проаналізовано тенденцію розвитку грошових переказів в Україні, де використовуються міжнародні системи переказів як у межах країни, так і для отримання коштів з-за кордону. Визначено найбільші обсяги грошових коштів, що надійшли в країну через міжнародні системи із зарубіжних країн. За результатами досліджень виокремлено найпопулярніші системи переказів, що найчастіше застосовуються в Україні: SWIFT, IntelExpress, Western Union, MoneyGram, RIA MoneyTransfer. Серед транскордонних переказів, що отримані в Україні, розрізняють: оплату праці робітників, куди включаються доходи заробітчан, що працюють до одного року за кордоном; «приватні трансферти», до яких належать операції між домашніми господарствами-резидентами та господарствами-нерезидентами. За останній період за результатами статистичної звітності щодо проведеного аналізу приватних грошових переказів відзначено збільшення їх обсягів. Наведено динаміку обсягів приватних грошових переказів в Україну за основними країнами, що свідчить про збільшення їх кількості за останні декілька років. Досліджено підтримку споживачів банківських послуг у напрямку міжнародних банківських переказів у воєнних умовах в Україні. Серед них: підтримка міжнародних систем шляхом скасування або зменшення плати за перекази; поява нових послуг. Зазначено, що ринок банківських послуг є чутливим до інноваційних процесів, особливо до тих, що пов'язані із упровадженням інформаційних технологій. Серед таких технологій виділено та досліджено мобільні застосунки для переказу грошей, які сьогодні надзвичайно затребувані. Спираючись на основні критерії компанії Monito, цифрового стартапу, місією якого є допомога за рахунок заощаджування на комісіях та обмінних курсах під час здійснення грошових переказів, досліджено найкращі мобільні програми для переказу грошей. Наведено рейтинг найкращих сучасних мобільних програм для переказу коштів.

Ключові слова: банк, міжнародні грошові перекази, системи переказів, банківські мобільні застосунки.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 8.

Шуміло Ольга Станіславівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: Olgashumilo0614@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0574-248X>

Євтушенко Вікторія Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: vitaeva@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7764-2277>

Ковальова Єлизавета Олександрівна – бакалавр, кафедра маркетингу, менеджменту та підприємництва, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: aol.aol.kovalev@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-6109-650X>

UDC 336.71

JEL: E50; G20; G21

Shumilo O. S., Yevtushenko V. A., Kovalova Ye. O. The Current State of Development of International Money Transfers in Ukraine

The development of international bank transfers and mobile applications in Ukraine is considered. The essence of bank transfer, types and participants of the transfer process are defined. The tendency of development of money transfers in Ukraine, where international transfer systems are used both within the country and for receiving funds from abroad, is analyzed. The largest amounts of funds received in the country through international systems from foreign countries are identified. According to the research results, the most popular transfer systems most often used in Ukraine have been allocated as follows: SWIFT, IntelExpress, Western Union, MoneyGram, RIA MoneyTransfer. Among the cross-border transfers received in Ukraine we distinguish the following: remuneration of workers, which includes incomes of migrant workers working abroad for up to one year; «private transfers», which include transactions between resident and non-resident households. Recently, according to the results of statistical reporting on the analysis of private remittances, an increase in their volumes has been noted. The dynamics of volumes of private remittances in Ukraine by major countries is provided, which indicates an increase in their number over the past few years. The support of consumers of banking services in the direction of international bank transfers in wartime conditions in Ukraine is examined. Among them: support for international systems by canceling or reducing transfer fees; the emergence of new services. It is noted that the banking services market is sensitive

to innovation processes, especially those related to the introduction of information technologies. Among such technologies, mobile applications for transferring money, which are extremely popular today, are allocated and studied. Based on the main criteria of Monito company, a digital startup whose mission is to help by saving on fees and exchange rates when making money transfers, the best mobile money transfer apps are considered. The rating of the best modern mobile applications for transferring funds is provided.

Keywords: bank, international money transfers, transfer systems, banking mobile applications.

Fig.: 2. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 8.

Shumilo Olha S. – D. Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of Marketing, Management and Entrepreneurship, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: Olgashumilo0614@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0574-248X>

Yevtushenko Viktoriia A. – PhD (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Marketing, Management and Entrepreneurship, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: vitaeva@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7764-2277>

Kovalova Yelyzaveta O. – Bachelor, Department of Marketing, Management and Entrepreneurship, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: aol.aol.kovalev@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-6109-650X>

У сучасних умовах розвитку світової економіки зростає роль банківської системи щодо здійснення міжнародних розрахунків, за рахунок чого відбувається поширення взаємозв'язків між національними господарствами. Одним із основних платіжних документів безготівкової форми здійснення міжнародних розрахунків за дорученням клієнтів банку є банківський переказ.

Міжнародні перекази здійснюються з використанням міжнародних платіжних систем, що є на територіях двох і більше держав. Сучасні платіжні системи є зручним способом переслати кошти в різні куточки світу, використовуючи сучасні інформаційні технології, на основі яких можна здійснювати перекази між картковими рахунками в банку, за допомогою створених віртуальних центрів та банкоматів. Міжнародні грошові перекази банку сприяють зовнішньоекономічним зв'язкам банку та його розвитку, що обумовлює їх дослідження.

Проблеми міжнародної діяльності банків розглядали у своїх працях такі науковці, як: В. Г. Бабенко-Левада, З. В. Герасимчук, О. М. Гладчук, В. І. Варцаба, О. В. Дзюблюк, О. І. Заславська, В. М. Харабара та інші. Але, незважаючи на достатню кількість публікацій щодо міжнародної діяльності банків, потребують дослідження питання щодо організації міжнародних грошових переказів банку з урахуванням впливу змін, що відбуваються в сучасному трансформаційному середовищі.

Метою статі є аналіз основних міжнародних систем платежів в Україні та мобільних за стосунків, за рахунок яких здійснюються перекази онлайн.

Грошовий переказ – поширена форма переказу грошей банківській чи поштової системі, рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі [1].

Учасниками грошового переказу є відправник, який переказує кошти, посередник, який отримує відсоток за свої послуги, та одержувач платежу.

Банківський переказ (*Payment Order*) – доручення одного банку (платника) іншому (банкові-кореспонденту) виплатити бенефіціару певну суму валют. Банківські перекази здійснюються в безготівковій формі, через інкасацію платіжного доручення, яке банк-платник адресує іноземному банкові-кореспонденту, щоб той зарахував кошти бенефіціару. При цьому комерційні та товаророзпорядчі документи спрямовуються від експортера до імпортера безпосередньо, минаючи банки [7].

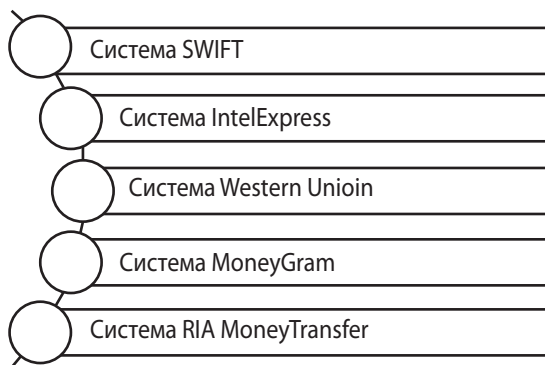
Розрізняють грошові перекази міжнародні та внутрішньодержавні. Міжнародні перекази здійснюються в міжнародних платіжних системах, що діють на територіях декількох держав.

В Україні визначається стійка тенденція щодо розвитку грошових переказів. За даними Національного банку, у 2022 р. в Україну було перераховано 13 млрд дол. США в еквіваленті, куди увійшли перекази через офіційні канали: банки, міжнародні системи грошових переказів, поштові відділення, та неофіційні – шляхом передавання грошей із рук в руки [2].

У 2022 р., за даними Нацбанку, використовувалися міжнародні системи переказів як у межах України, так і отримувалися кошти із зарубіжних країн. В Україні протягом 2022 р. працювали 37 міжнародних систем переказів коштів, серед них ті, що створені резидентами та нерезидентами (США, Великої Британії, Канади та Грузії). Обсяг грошових переказів, що були здійснені в Україні, склав 292,6 млрд грн, що значно більше, ніж у попередньому, 2021 р.

Найбільші обсяги грошових коштів, що надійшли через міжнародні системи переказів, були отримані від таких країн, як Італія, Ізраїль, США, Німеччина, Польща. А серед систем переказів лідируючими стали Western Union, через яку було проведено половину всіх переказів за 2022 р., PrivatMoney (платіжна система, яку заснувала компанія АТ КБ «Приват-Банк») і міжнародна система MoneyGram [2].

Серед найпопулярніших систем переказів, які найчастіше застосовуються в Україні, можна виділити такі (рис. 1).

Рис. 1. Основні системи міжнародних грошових переказів, що найчастіше застосовуються в Україні

Система SWIFT. SWIFT-переказ – одна із привабливих, найдоступніших і простих систем стосовно комісії за перерахунки в іноземній валюті, які відбуваються у фізичних та юридичних осіб. За цією системою банки працюють з оберненим зв'язком, а саме: приймають перекази із інших країн від клієнтів, які мають і які не мають поточні рахунки. Якщо перекази в межах країни, то вони відбуваються із поточного рахунку. Платежі SWIFT ідеально використовувати для оплати закордонних покупок, навчання, відпочинку, бронювання готельних номерів, лікування та для переказів знайомим і родичам.

Система Western Union. Перекази в цій системі між країнами проводяться без поточного рахунку. Клієнти банків переказують за кордон готівку й отримують відправлення з інших країн за встановленим курсом валюти самим Western Union. Для відправлення або отримання переказу клієнт повинен мати при собі документи та заповнити бланк, після чого вноситься або отримується платіж.

Система MoneyGram. Це платіжна система, яка отримує готівку або робить трансфер у різні куточки світу за декілька хвилин без банківського рахунку, не оформлюючи його. Система схожа на Western Union, під час переказів у цій системі самостійно встановлюють курс конвертації валюти, безпосередньо перед відправленням платежу.

Система RIA MoneyTransfer здійснює міжнародні платежі в доларах та євро миттєво. Валютний курс встановлюється компанією RIA MoneyTransfer, нараховується комісія на платіж, яку оплачує клієнт.

Міжнародна система грошових переказів *IntelExpress* співпрацює із 23 країнами світу та надає можливість фізичним особам обмінюватися грошовими переказами.

Українці активно використовують міжнародні системи платежів у щоденній практиці переказів. Завдяки грошовим переказам родини можуть дозво-

лити собі купувати їжу та медичні послуги, задовольняти базові потреби. Група Світового банку робить швидкі та широкого спектра дії на підтримку держав, збереження каналів для здійснення грошових переказів, а також підтримує здатність найбільш вразливих населення задовольняти свої базові потреби [3].

Серед транскордонних переказів, що отримані в Україні із застосуванням міжнародних систем переказів коштів, розрізняють:

- ✦ оплату праці працівників, куди включаються доходи заробітчан, що працюють до одного року за кордоном;
- ✦ «приватні трансфери», до яких входять операції між домашніми господарствами-резидентами та господарствами-нерезидентами. У своєму складі приватні трансфери охоплюють грошові перекази працівників, що працюють більше одного року за межами країни, та інші приватні перекази між резидентами та нерезидентами.

Останнім часом, за даними статистичної звітності, спостерігається збільшення обсягів приватних грошових переказів в Україну (рис. 2).

Обсяги приватних грошових переказів в Україну із основних країн також свідчать про збільшення їх кількості за останні декілька років (табл. 1).

За результатами дослідження, найбільша кількість грошових переказів надходить із Польщі, Чеської Республіки, Німеччини та США [4].

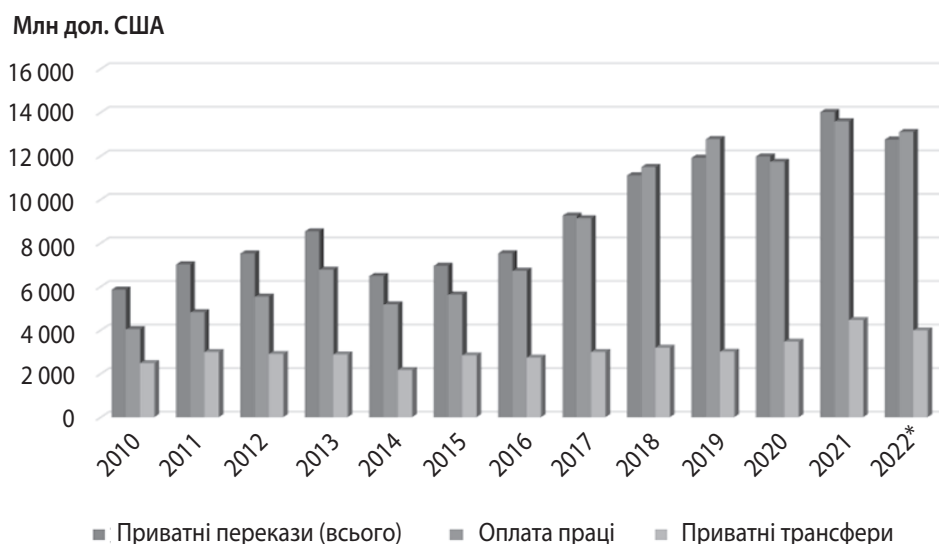
У сучасних політичних умовах, що характеризуються військовою агресією з боку РФ, компанії міжнародних систем підтримують українців шляхом скасування та зменшення плати за перекази в Україну.

Так, Національний банк не вводив обмеження на більшість переказів з-за кордону. Заборона стосується виключно переказів, пов'язаних з російською федерацією та республікою білорусь, а також переказів у відповідних валютах. Загалом зробити переказ можна або через міжнародні системи переказу коштів, або з картки на картку, або через SWIFT за номером IBA [5].

У воєнний час у відділеннях «Нової пошти» з'явилася послуга грошових переказів RIA та Western Union. За цією послугою клієнт може отримати у відділенні «Нової пошти» переказ за личині хвилини у гривні, маючи тільки номер переказу.

Деякі міжнародні системи переказів у воєнний стан підтримали українців, скасовуючи або зменшуючи плату за перекази в Україну.

Так, компанія Western Union прибрала оплату за послугу «готівка на рахунок» під час відправлення переказів в Україну із інших країн світу та скасувала зв'язок між країною призначення платежу та країною виплати, що надає можливість українцям отримувати перекази в сусідніх країнах з Україною.

Рис. 2. Динаміка обсягів приватних грошових переказів в Україні

Примітка: * – оцінка приватних грошових переказів в Україну за 2022 р. здійснена на підставі наявної інформації та буде уточнена після отримання додаткових даних [4].

Джерело: сформовано за даними [4].

Таблиця 1

Обсяги приватних грошових переказів в Україну за основними країнами*

Країна	2018 р.		2019 р.		2020 р.		2021 р.		
	Млн дол. США	% до загального обсягу	Млн дол. США	% до загального обсягу	Млн дол. США	% до загального обсягу	Млн дол. США	% до загального обсягу	% до попереднього року
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Надходження	11111	100	11921	100	11980	100,5	14019	100	117,0
<i>У тому числі країни:</i>									
Польща	3649	32,8	3558	29,8	3300	92,7	4647	33,1	140,8
США	870	7,8	984	8,3	1220	124,0	1491	10,6	122,2
Сполучене Королівство	394	3,5	601	5,0	1013	168,6	988	7,0	97,5
Чеська Республіка	846	7,6	1113	9,3	834	74,9	877	6,3	105,2
Німеччина	426	3,8	462	3,9	513	111,0	608	4,3	118,5
Італія	492	4,4	498	4,2	475	95,4	490	3,5	103,2
Кіпр	341	3,1	391	3,3	414	105,9	440	3,1	106,3
Ізраїль	337	3,0	351	2,9	361	102,8	422	3,0	116,9
Греція	191	1,7	195	1,6	195	100,0	207	1,5	106,2
Нідерланди	123	1,1	127	1,1	192	151,2	203	1,4	105,7
ОАЕ	153	1,4	135	1,1	145	107,4	192	1,4	132,4
Сінгапур	129	1,2	120	1,0	131	109,2	148	1,1	113,0
Канада	97	0,9	95	0,8	111	116,8	113	0,8	101,8
Іспанія	88	0,8	86	0,7	96	111,6	102	0,7	106,3
Туреччина	106	1,0	79	0,7	83	105,1	97	0,7	116,9
Швейцарія	89	0,8	88	0,7	86	97,7	88	0,6	102,3
Португалія	57	0,5	60	0,5	67	111,7	72	0,5	107,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Норвегія	55	0,5	60	0,5	48	80,5	53	0,4	110,4
Віргінські о-ви (Брит.)	157	1,4	182	1,5	187	102,7	43	0,3	23,0
Інші країни	1420	12,8	1470	12,3	1646	112,0	1961	14,0	119,1
Довідково: країни ЄС	6756	60,8	7127	59,8	6822	95,7	8602	61,4	126,1

Примітка: * – дані розраховано на підставі банківської звітності про фінансові операції з нерезидентами України та про перекази, що здійснено з використанням міжнародних систем переказу коштів, та враховують обсяги коштів, які надійшли в Україну неформальними каналами

Джерело: складено за [4].

Компанію «MoneyGram» було також скасовано плату за відправлення коштів на рахунки українців, які відкриті в мережі системи.

Система переказів «RIA» скасувала плату за перекази в Україну та, враховуючи значний відтік українців до Польщі, також скасувала плату за перекази і до цієї країни. Окрім того, компанія знизила тарифи на доставку валют із основних країн відправлення коштів в Україну. Глобальна компанія «RIA», маючи мережу понад 160 країн, здійснює збір пожертв у період війни в Україні для української ініціативи Save the Children та на гуманітарну допомогу населенню України.

Компанію «IntelExpress», окрім скасування плати за перекази в Україну, запропоновано збір коштів на підтримку ЗСУ шляхом безкоштовного переказу на рахунок, який відкритий НБУ.

Міжнародні системи переказів, що діють в Україні, офіційно припинили свою діяльність в росії та білорусі [5].

Ринок банківських послуг є чутливим до інноваційних процесів, особливо тих, що пов'язані із упровадженням інформаційних технологій. Це обумовлено тим, що саме банківська послуга є високорентабельною, а тому цей ринок приваблює велику кількість учасників, роблячи його висококонкурентним. З метою поліпшення конкурентоспроможності комерційні банки знаходять інноваційні методи конкурентної боротьби, до яких, передусім, можна віднести новітні інформаційні технології [8]

Серед таких технологій у сучасних реаліях усе частіше використовуються мобільні застосунки для переказу грошей, яких існує велика кількість. Міжнародні грошові перекази онлайн за допомогою мобільних пристроїв сьогодні надзвичайно затребувані. В офіційних магазинах Google Play та App Store є безліч застосунків, за допомогою яких можна переказати гроші. Спираючись на основні критерії компанії Monito, цифрового стартапу, місією якого є допомога шляхом заощаджування на комісіях та обмінних курсах під час здійснення грошових переказів, дослідимо найкращі мобільні програми для переказу грошей [6].

За оцінками експертів компанії Monito, якість мобільних застосунків, через які можна робити грошові перекази, базується на 12 критеріях, що відповідають таким категоріям:

- ✦ довіра та надійність;
- ✦ якість сервісу;
- ✦ місії та обмінні курси;
- ✦ задоволеність користувачів.

Ці категорії формують комплексну 10-бальну Monito-оцінку мобільного застосунку.

Так, на основі рейтингу, наведеного компанією Monito, найкращими сучасними мобільними програмами для грошових переказів в Україну із зарубіжжя визнано такі:

- ✦ Remitly;
- ✦ Paysend;
- ✦ TransferGo;
- ✦ Skrill;
- ✦ Wise;
- ✦ Western Union [6].

Рейтинг найкращих сучасних мобільних програм для переказу коштів наведено в *табл. 2*.

Таблиця 2

Рейтинг найкращих сучасних мобільних програм для переказу коштів

Мобільний застосунок	Категорія			
	Довіра та надійність	Якість сервісу	Комісії та обмінні курси	Задоволеність користувачів
Remitly	7,8	9,3	9,7	9,4
Paysend	7,8	8,3	9,3	8,3
TransferGo	8,6	8,3	9,0	8,3
Skrill	8,8	8,7	7,0	8,5
Wise	10	8,7	9,6	9,3
Western Union	7,5	8,5	5,8	9,1

Джерело: складено за даними [6].

За результатами досліджень, найбільшу довіру та надійність для користувачів заслуговує мобільний

застосунок Wise. Найвища якість сервісу – у мобільній програмі Remitly.

Щодо задоволеності обмінним курсом виділяються мобільні застосунки Remitly, Wise, Paysend і TransferGo. Найбільша задоволеність користувачів відстежується від мобільних програм Remitly, Wise та Western Union.

З метою підвищення прибутковості банку від проведення міжнародних операцій доцільно і в подальшому запропонувати впровадження новітніх інформаційних технологій, які надаватимуть можливість банку знизити чисельність персоналу, який займається супроводом клієнтських операцій; витримувати зростання транзакційного та пікового навантаження на основні системи; впроваджувати безконтактну оплату тощо [8].

ВИСНОВКИ

Міжнародні грошові перекази є надійним і безпечним способом надіслати чи отримати кошти. За результатами дослідження, найбільш популярними міжнародними системами грошових переказів в Україні є SWIFT, IntelExpress, Western Union, MoneyGram, RIA MoneyTransfer. В Україні спостерігається збільшення обсягів грошових переказів. Сьогодні, під час воєнного стану в країні, міжнародні системи виявляють підтримку українцям шляхом зменшення або скасування плати за перекази в Україну. Також актуальними і такими, що постійно розвиваються, стають міжнародні перекази онлайн, які відбуваються за допомогою мобільних пристроїв. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Фінансова грамотність. Грошові перекази. URL: <https://uahistory.co/pidruchniki/financial-literacy-textbook-2013/8.php>
2. Торік грошові перекази до України сягнули \$13 мільярдів / Укрінформ. 14.03.2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3682412-torik-grosovi-perekazi-do-ukraini-sagnuli-13-milardiv.html>
3. У 2019 році Україна отримала найбільше грошових переказів у регіоні Європи і Центральної Азії – Світовий банк. Економічна правда. 22.04.2020. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2020/04/22/659678/>
4. Грошові перекази URL: https://bank.gov.ua/files/ES/Perekaz_y.pdf
5. Як переказати кошти з-за кордону, щоб підтримати рідних або волонтерів в Україні URL: [https://novapay.ua/yaki-perekazati-koshti-z-za-kordonu-shchob-p/](https://novapay.ua/yaki-perekazati-koshti-z-za-kordonu-shchob-pidtrimati-ridnykh-abo-volonteriv-v-ukraini)

6. Куровцева І. Найкращі програми для переказу коштів. Топ мобільних додатків у 2022 році: курси валют, зручність використання, функції тощо. URL: <https://www.monito.com/uk/wiki/top-mobilnykh-dodatki-2022>
7. Івасів Б. С., Прийдун Л. М., Рудан В. Я. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. Тернопіль : Вектор, 2013. 572 с.
8. Казанська О. О. Особливості розвитку інформаційних технологій в банківській сфері // Інформаційні технології в культурі, мистецтві, освіті, науці, економіці та праві : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Київ : ВЦ КНУКіМ, 2018. С. 181–183.

REFERENCES

- “Finansova hramotnist. Hroshovi perekazy” [Financial Literacy. Money Transfers]. <https://uahistory.co/pidruchniki/financial-literacy-textbook-2013/8.php>
- “Hroshovi perekazy” [Money Transfers]. https://bank.gov.ua/files/ES/Perekaz_y.pdf
- Ivasiv, B. S., Pryidun, L. M., and Rudan, V. Ya. *Mizhnarodni rozrakhunki ta valiutni operatsii* [International Settlements and Currency Transactions]. Ternopil: Vektor, 2013.
- Kazanska, O. O. “Osoblyvosti rozvytku informatsiinykh tekhnolohii v bankivskii sferi” [Features of the Development of Information Technologies in the Banking Sector]. *Informatsiini tekhnolohii v kulturi, mystetstvi, osviti, nautsi, ekonomitsi ta pravi*. Kyiv: VTs KNUKіM, 2018. 181-183.
- Kurovtseva, I. “Naikrashchi prohramy dlia perekazu koshtiv. Top mobilnykh dodatki u 2022 rotsi: kursy valiut, zruchnist vykorystannia, funktsii toshcho” [The Best Programs for Transferring Funds. Top Mobile Apps in 2022: Currency Rates, Usability, Features, and More]. <https://www.monito.com/uk/wiki/top-mobilnykh-dodatki-2022>
- “Torik hroshovi perekazy do Ukrainy siahnuly \$13 miliardiv” [Last Year, Remittances to Ukraine Reached \$13 Billion]. Ukrinform. March 14, 2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3682412-torik-grosovi-perekazi-do-ukraini-sagnuli-13-milardiv.html>
- “U 2019 rotsi Ukraina otrymala naibilshhe hroshovykh perekaziv u rehioni Yevropy i Tsentralnoi Azii - Svitovyi bank” [In 2019, Ukraine Received the Most Remittances in the Europe and Central Asia Region – World Bank]. Ekonomichna pravda. April 22, 2020. <https://www.epravda.com.ua/news/2020/04/22/659678/>
- “Yak perekazaty koshty z-za kordonu, shchob pidtrymaty ridnykh abo volonteriv v Ukraini” [How to Transfer Funds from Abroad to Support Relatives or Volunteers in Ukraine]. <https://novapay.ua/yaki-perekazati-koshti-z-za-kordonu-shchob-p/>